

Malmö stad

Miljöförvaltningen

Tjänsteskrivelse

Datum: 2025-06-30

Vår referens:

Emanuel Toft Utredare

Epost:

Emanuel.toft@malmo.se

Diarienummer:

MN-2025-6672

Remiss från klimat- och näringslivsdepartementet om betänkandet Bättre förutsättningar för klimatanpassning, SOU 2025:51

Sammanfattning

I betänkandet Bättre förutsättningar för klimatanpassning lämnas elva förslag till förändringar i befintlig lagstiftning, samt flera olika uppdrag föreslås, som skapar bättre förutsättningar för genomförandet av klimatanpassningsåtgärder. Malmö stad har under flera års tid drivit ett aktivt nationellt påverkansarbete för att få till stånd förbättrad lagstiftning och tydlighet gällande finansiering, ansvar och ägande av klimatanpassningsåtgärder. Miljöförvaltningen ser att det finns möjlighet till förbättringar av förslaget så att Sveriges klimatanpassning kan bli mer ändamålsenlig och effektivare.

Förslag till beslut

Miljönämnden föreslås besluta

1. Miljönämnden godkänner förvaltningens förslag till yttrande.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelsen, daterad 2025-06-30
- Förslag till yttrande, daterat 2025-06-30
- Bättre förutsättningar för klimatanpassning (SOU 2025:51)

Beslutsplanering

Miljönämnden 2025-08-28

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

Ärendet

Klimat- och näringslivsdepartementet har via Kommunstyrelsen översänt betänkandet Bättre förutsättningar för klimatanpassning (SOU 2025:51) till bland annat miljönämnden för samråd. Svar önskas senast 2025-09-05.

Bakgrund

I arbetet med den nationella klimatanpassningsstrategin som riksdagen antog under år 2024 kunde regeringen konstatera att det behövs förändrad lagstiftning för att effektivisera den lokala klimatanpassningen och tydliggöra både ansvarsfördelning och finansieringsmodell. Klimatanpassningsutredningen tillsattes därför och i maj överlämnades betänkandet till regeringen. Malmö stad har under flera års tid drivit ett aktivt nationellt påverkansarbete för att få till stånd förbättrad lagstiftning och tydlighet gällande finansiering, ansvar och ägande av klimatanpassningsåtgärder och har uppmanat regeringen att tillsätta en utredning.

Utredningen har haft i uppdrag att analysera och vid behov föreslå ny eller anpassad lagstiftning för att effektiva klimatanpassningsåtgärder ska kunna genomföras. Utredningen har även haft i uppdrag att identifiera möjliga finansieringsmodeller för att långsiktigt fördela kostnaderna mellan de aktörer som drar nytta av en klimatanpassningsåtgärd.

I betänkandet lämnas elva förslag till förändringar i befintlig lagstiftning som skapar bättre förutsättningar för genomförandet av klimatanpassningsåtgärder. Dessa avser:

1. Klimatanpassningsåtgärder som särskilt skäl för dispens från strandskyddet.
2. Tillfälligt marktillträde för att skydda eller återställa väg och järnväg.
3. Öppna dagvattenanordningar ska omfattas av ledningsrättslagen.
4. Dagvattensystemets kapacitet ska regleras i lag.
5. Va-huvudmannen ska lämna uppgifter om dagvattensystemets kapacitet.
6. Kommunen ska i översiktsplanen redovisa vilka klimatanpassningsåtgärder kommunen avser att initiera.
7. Markreservat för klimatanpassningsanläggningar ska kunna införas i en detaljplan.
8. Möjlighet att villkora bygglov med en anläggning för klimatanpassning utökas.

9. Kommunen ska ändra eller upphäva detaljplaner som medför stora risker
10. Kommunens byggnadsnämnd ska tillhandahålla underlag när en fastighetsägare vill vidta åtgärder
11. Föreskrifter om högsta inomhustemperatur för känsliga grupper

Utredningen har utrett behovet av ett kommunalt samordningsansvar och i betänkandet bedömt att det saknas motiv för att införa detta. Utredningen har också utrett hur fastighetsägare ska kunna genomföra och samarbeta om klimatanpassningsåtgärder med eller utan stöd från kommunen och betänkandet har kommit fram till att tillämpningen av Anläggningslagen är tillräckligt omfattande för detta ändamål.

Betänkandet lämnar en rad förslag på nya lagar och uppdrag. Dessa avser:

- Förslag på en ny lag som gör det möjligt för en kommun att ta ut en del av kostnaderna (medfinansiering) för en klimatanpassningsåtgärd som kommunen genomför av fastighetsägare vars fastigheter skyddas av åtgärden.
- Förslag på ny lag om att kommunerna ska bli skyldiga att ändra eller upphäva äldre detaljplaner som inte genomförts och där det i dag innebär risker att bygga nytt.
- Förslag till uppdrag om att en parlamentarisk kommitté får i uppdrag att lämna förslag på villkor för statliga bidrag till kustskydd som anläggs längs andra kuststräckor än de som staten bör ta ansvar för.
- Förslag att riksintressemyndigheterna får i uppdrag att värdera hur riksintressena längs kusten påverkas av stigande havsnivåer.

Betänkandet bedömer att staten bör ta ett större ansvar för skydd mot översvämning från havet. Betänkandet föreslår uppdrag och direktiv rörande havsnivåhöjningar, för att tydliggöra statens roll och prioriteringar i utbyggnaden av kustskydd, en beredningsprocess i två steg:

- att Boverket och Myndigheten för samhällsskydd och beredskap ska få i uppdrag att prioritera de kuststräckor där det är av nationellt intresse att befintliga värden långsiktigt skyddas mot översvämningar från havet. Uppdraget ska utföras under en period om 18 månader.
- att en parlamentarisk kommitté bör få i uppdrag, som ska utföras under en 3-årsperiod, att i dialog med berörda kommuner klarlägga

förutsättningarna för att anlägga kustskydd vid de prioriterade sträckorna.

Konsekvensbeskrivning

Till ärendet har inte bifogats någon prövning av barnets bästa.

Miljöförvaltningen bedöms inte påverkas negativt ekonomiskt av de förslag betänkandet presenterar.

Miljöförvaltningens bedömning

Förvaltningen bedömer att betänkandet utgör ett viktigt steg i rätt riktning för avseende klimatanpassningsåtgärder i kommunen. I huvudsak ställer sig förvaltningen positivt till betänkandet men föreslår vissa förtydliganden i föreslagna lagtexter. Förvaltningen föreslår även utvecklingar av föreslagna uppdrag.

Ansvariga

Rebecka Persson
Miljödirektör

Karin Sandström
Avdelningschef
Miljöstrategiska avdelningen